

Guía Docente

Guía Docente				
Datos Identificativos				2019/20
Asignatura (*)	Política Económica Rexional		Código	611532013
Titulación	Máster Universitario en Economía			
Descriptor				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Mestrado Oficial	2º cuatrimestre	Primeiro	Optativa	3
Idioma	CastelánGalego			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	EconomíaEconomía Aplicada 1			
Coordinación	Pena Lopez, Jose Atilano	Correo electrónico	atilano.pena@udc.es	
Profesorado	Pena Lopez, Jose Atilano	Correo electrónico	atilano.pena@udc.es	
Web				
Descrición xeral	O obxectivo desta materia é introducir ao estudante no estudo e aplicación das ferramentas de Análise Económica para o funcionamento das economías rexionais e urbanas con especial atención aos problemas de desenvolvemento. A estruturación da docencia preséntase en dous bloques. O primeiro introduce as teorías elementais sobre desenvolvemento rexional, así como as políticas aplicables para promocionala. Ademais, dada a relevancia e especificidade da materia, realízase unha incursión no estudo das economías urbanas. Simultaneamente, abordaranse e se poñerán en práctica as técnicas básicas de análise e diagnóstico territorial para o estudo de casos específicos. Neste sentido, o obxectivo é introducir ao alumno na elaboración de plans de desenvolvemento territorial a partir dunha análise exhaustiva da realidade socioeconómica e a aplicación das teorías sobre o desenvolvemento.			

Competencias do título

Código	Competencias do título
A4	CE4 - Capacidad para modelar situaciones económicas concretas y obtener resultados con datos numéricos aplicando las técnicas econométricas pertinentes.
A5	CE5 - Capacidad para defender argumentos económicos con claridad y precisión tanto en el entorno habitual de trabajo, como en reuniones científicas nacionales e internacionales.
A7	CE7 - Identificar los elementos que introducen ineficiencias en la asignación de recursos por parte de agentes, instituciones y sistemas económicos.
A8	CE8 - Analizar y proponer cambios en el diseño de las organizaciones y de los sistemas de incentivos que mejoren el funcionamiento de los mismos en tener de su eficiencia.
A10	CE10 - Participar en grupos de trabajo interdisciplinarios ligados al estudio de las tendencias socio- económicas de largo plazo.
A11	CE11 - Analizar el papel de las instituciones públicas en la economía a través de la regulación de mercados y de la implementación de políticas que inciden sobre la actividad empresarial.
A12	CE12 - Analizar las ventajas y los inconvenientes de la regulación y de las políticas económicas y proponer alternativas.
A13	CE13 - Discernir el alcance y las limitaciones de las conclusiones y juicios que se derivan del empleo de teorías y modelos económicos.
B6	CG1 - Aplicar los conocimientos de economía a la identificación, previsión y solución de los problemas económicos en general, y en particular los relativos al nivel de especialización, en entornos nuevos o poco conocidos.
B8	CG3 - Capacidad para realizar un análisis crítico, evaluación y síntesis de ideas nuevas y complejas.
C3	CT3 - Sostenibilidad y compromiso ambiental. Uso equitativo, responsable y eficiente de los recursos.
C4	CT4 - Capacidad para interaccionar y defender con rigor, claridad y precisión ante otros especialistas trabajos, propuestas, nuevas ideas etc.
C6	CT6 - Capacidad de gestión de la información.
C8	CT8 - Capacidad para trabajar en un contexto internacional.
C10	CT10 - Capacidad de análisis y síntesis.

Resultados da aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias do título		
Coñecer: Identificar as relacións entre as distintas teorías do crecemento rexional e as políticas rexionais, coñecer os obxectivos e os instrumentos das distintas políticas rexionais.	AM4 AM5 AM7 AM8 AM11 AM12 AM13	BM8	CM10
Saber facer: analizar as distintas enfoques de política territorial segundo os obxectivos perseguidos, argumentar sobre a relevancia das políticas con contido espacial e elaborar propostas de políticas rexionais para casos específicos de estudo.	AM5 AM7 AM8 AM10 AM12	BM8	CM3 CM4
Coñecer como ser e saber ser: Contribuír ao recoñecemento da importancia das variables rexionais para un desenvolvemento económico equilibrado e sostible, valorando a relevancia das políticas rexionais nos procesos de integración económica, apreciando a política rexional europea como elemento de cohesión social e política	AM5 AM7 AM8 AM10 AM11 AM12 AM13	BM6 BM8	CM3 CM4 CM6 CM8 CM10

Contidos	
Temas	Subtemas
1.-Economía e territorio.	1.1 O espazo na Economía. 1.2 ¿Qué é unha rexión? 1.3 Tendenzas actuais no desenvolvemento rexional e urbán.
2.- Teorías sobre o desenvolvemento rexional.	2.1 Teorías ortodoxas (clásicas, crecemento por etapas, converxencia-diverxencia) 2.2 Teorías heterodoxas (polos, causación circular, centro-periferia...) 2.3 Teorías de demanda (base exportadora) 2.4. Implicacións para a Política Económica
3.- A Economía Urbana.	3.1.- Introducción: o medio urbano 3.2.- A localización urbana 3.3.- Os sistemas urbanos. 3.4.- Os problemas das cidades.
4.- Obxectivos e instrumentos na Política Rexional	4.1.- O modelo fins-medios aplicado á política regional 4.2.- Modelos de crecemento rexional e evidencia empírica. 4.3.- Evolución da Política Rexional 4.4.- A Política Rexional na Unión Europea 4.5.- a Política Rexional Española.
5.- As transformacións dunha economía rexional (estudo de casos)	5.1 Elaboración dun diagnóstico territorial 5.2 Técnicas de análise rexional (cuantitativas e cualitativas). 5.3 Análise estratéxico aplicado ao territorio. 5.4 Planificación estratéxica territorial.

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias	Horas presenciais	Horas non presenciais / traballo autónomo	Horas totais
Actividades iniciais	A7 A11 A12 B8 C10	1	1	2

Sesión maxistral	A4 A5 A7 A8 A10 A11 A13 C4 C10	9	18	27
Prácticas a través de TIC	A4 A5 A7 A8 A10 A11 A12 A13 B6 B8 C3 C4 C6 C8 C10	0	12	12
Estudo de casos	A4 A5 A7 A8 A10 A11 A12 A13 B8 C3 C6 C10	3	6	9
Traballos tutelados	A4 A5 A7 A8 A10 A11 A12 A13 B6 B8 C3 C4 C6 C8 C10	2	22	24
Atención personalizada		1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Actividades iniciais	Actividades iniciais orientadas a situar ao alumno non inicialmente especializado na materia e a estruturar o traballo e metodoloxía que imos empregar.
Sesión maxistral	Presentación oral esencialmente interactiva, apoiada por medios audiovisuais, que inclúe conceptos teóricos e exemplos prácticos. Nesta metodoloxía buscarase introducir ao alumno nos diversos enfoques da análise rexional así como nas propostas políticas de actuación. O carácter interactivo é absolutamente preciso dada a necesidade dun enfoque crítico fronte a todas as propostas.
Prácticas a través de TIC	A partir das teorías, metodoloxías e casos analizados na clase, resolución de problemas plantexados sobre datos reais; análise de textos, comentario sobre enfoques teóricos... Neste senso pode tratarse tanto de pequenos traballos de comentario como probas obxetivas.
Estudo de casos	Análise de modelos de crecemento rexional. Estudio de casos concretos baseados en datos reais tanto internacionais como nacionais.
Traballos tutelados	Cada alumno debe realizar, baixo tutela, un traballo sobre o desenvolvemento dun contorno territorial específico (preferentemente unha comarca galega) con datos reais aplicando as técnicas impartidas no curso.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Actividades iniciais Sesión maxistral Prácticas a través de TIC Estudo de casos Traballos tutelados	Este curso está plantexado para introducir ao alumno tanto no estudo rexional como na análise de casos concretos con propostas prácticas. Neste senso, a participación nas clases e nas tutorías e o seguimento personalizado é moi importante.

Avaliación			
Metodoloxías	Competencias	Descrición	Cualificación
Prácticas a través de TIC	A4 A5 A7 A8 A10 A11 A12 A13 B6 B8 C3 C4 C6 C8 C10	Realización de tarefas relacionadas co plantexado nas sesións: Resolución de exercicios, análise estratéxica, revisión bibliográfica... O seu plantexamento pode ser tanto presencial coma telemático e terán a forma dunha proba escrita.	30
Estudo de casos	A4 A5 A7 A8 A10 A11 A12 A13 B8 C3 C6 C10	Análise de casos de desenvolvemento rexional plantexados na clase	20

Traballos tutelados	A4 A5 A7 A8 A10 A11 A12 A13 B6 B8 C3 C4 C6 C8 C10	Elaboración individual dunha análise e as bases da planificación estratéxica dun entorno xeográfico concreto (á elección do alumno), preferentemente unha comarca, baixo a dirección do profesor.	50

Observacións avaliación

Fontes de información

Bibliografía básica	
Bibliografía complementaria	- ARGÜELLES VÉLEZ, M. y BENAVIDES GONZÁLEZ, C. (2009). Economía y política regional. Madrid: Delta - ARMSTRONG, H. y TAYLOR, J. (2000). Regional Economics and Policy. Blackwell Publishers, Oxford - BLAIR, J. P., (1999). Local economic development, analysis and practice. London: Sage - CAMAGNI, R. (2005). Economía Urbana. . Barcelona. Antoni Bosch - CAPELLO, R. (2015). Regional Economics. New York: London - MANCHA NAVARRA, T. (2017). Política económica, economía regional y servicios. Cizur: Thomsom Reuters - MCCANN, P. (2001). Urban and Regional Economics. Oxford University Press, Oxford - PIKE, A.; RODRÍGUEZ-POSE, A. y TOMANEY, J. (2006). Local and regional development. London: Routledge

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Análise Económica Rexional/611532012

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Materias que continúan o temario

Observacións

Competencias en comprensión lectora en inglés, dado que unha parte do material da asignatura está nesta lingua.

(*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente de acordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías